

Ethische Commissie voor de telecommunicatie

**Ellipse Building – Gebouw C
Koning Albert II-laan 35
1030 BRUSSEL**

Advies nr. 2012/001

van

14 december 2012

betreffende

**de toepasselijkheid van de specifieke verplichtingen van de
Ethische Code inzake spelen, wedstrijden en quizen
en in het bijzonder van de 10 € notificatie bepaald in artikel 66
van de Ethische Code op een voting via een betaalnummer**

1. Context

1.1. Per brief van 9 augustus 2012 heeft KPN Group Belgium aan de Ethische Commissie voor de telecommunicatie een vraag tot verduidelijking gesteld betreffende de 'notificaties' voor spelen, wedstrijden en quizzes.

Bij dat schrijven was, bij wijze van 'voorbeeld', correspondentie gevoegd tussen een abonnee, KPN Group Belgium en de Ombudsdienst voor telecommunicatie betreffende de deelname van een kijker aan een 'televoting' eind november 2011.

Volgens die stukken werd er op de factuur een bedrag van 867 € gevorderd voor 1156 sms'en die tussen 20u46 op de avond van de betrokken uitzending op een Vlaams televisiekanaal en 03u20 de dag nadien zouden verzonden zijn naar een SMS kort nummer uit de 6XXX-reeks, dat gebruikt werd voor het ontvangen van stemmen van kijkers voor één van de deelnemers aan het betrokken televisieprogramma.

In dat televisieprogramma nemen kandidaten het wekelijks tegen elkaar op en kunnen kijkers door te stemmen bepalen welke kandidaten (rechtstreeks) doorgaan naar een volgende ronde van het programma (dat uitgezonden wordt de week nadien).

Op de avond waarop de betrokken sms'en verzonden werden (dat tegelijk ook de avond van de finale van het televisieprogramma was) werden sms'en verzonden naar het betrokken SMS korte nummer getarifeerd aan 0,75 € per (verzonden) sms.

Na ontvangst van de factuur betwistte de klant de factuur. Hij stelde enkel 1 sms naar het betrokken nummer verzonden te hebben en betwist de verzending van de overige sms'en.

Na onderzoek van de logfiles aangeleverd door de connectivity provider kon KPN Group Belgium geen onrechtmatigheden vaststellen en stelde het dat de klant deze factuur moest betalen.

De klant nam hierop contact op met de Ombudsdienst voor Telecommunicatie om deze factuur terug te betwisten.

De Ombudsdienst kwam tot de vaststelling dat de dienst niet conform was omdat er geen 25€ notificatie bepaald in de GOF Guidelines werd verstuurd door de dienstenaanbieder. Volgens de Ombudsdienst staat er nergens vermeld dat de notificatie enkel moet verstuurd worden bij spelen waarbij de klant iets kan winnen.

De dienstenaanbieder betwist dat er voor spellen en spelen waarbij geen prijs kan gewonnen worden (zoals bij voting voor een deelnemer in een spelprogramma op TV) een notificatie moet verstuurd worden.

De vraag om verduidelijking die KPN Group Belgium in zijn brief van 9 augustus 2012 stelt is of het stemmen op een deelnemer aan een wedstrijd, via een betalend

verkort nummer, moet gezien worden als een deelname aan het spel of niet en of de 10€ notificatie vereist is.

1.2. Daarnaast blijkt er in het algemeen onduidelijkheid te zijn over de vraag in welke mate de Ethische Code van toepassing is en in welke mate de kansspelspecifieke bepalingen van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers.

2. Rechtsgrond en doel van dit advies

2.1. Rechtsgrond van dit advies

Artikel 37, eerste lid, van het koninklijk besluit van 1 april 2007 betreffende de procedure voor en de praktische regels in verband met de werking van de Ethische Commissie voor het aanbieden van betalende diensten via elektronische-communicatienetwerken bepaalt:

"De Ethische Commissie voor de telecommunicatie kan eveneens uit eigen beweging adviezen uitbrengen waarin het zich op algemene wijze uitspreekt over de toepassing van de Ethische Code voor de telecommunicatie."

2.2. Doel van dit advies

Dit advies heeft niet tot doel om specifiek een uitspraak te doen over het 'voorbeeld' dat KPN Group Belgium voegde als bijlage bij haar brief van 9 augustus 2012¹.

Dit advies wenst evenwel duidelijkheid te verschaffen over de toepasselijkheid van afdeling 4 van Hoofdstuk 10 van het koninklijk besluit van 9 februari 2011 tot vaststelling van de Ethische Code voor de telecommunicatie (hierna: de "Ethische Code") in het algemeen en van artikel 66 ingeval van een voting in het bijzonder.

2.3. Raadpleging van de Kansspelcommissie

De Ethische Commissie zond een werkversie van dit advies toe aan de Kansspelcommissie en hield rekening met de commentaren die zij indiende per schrijven van 12 december 2012.

---

¹ Niet alleen omdat er daartoe geen rechtsgrond is, ook omdat de feiten, die de aanleiding waren van de vraag om verduidelijking van KPN Group Belgium, zich hebben voorgedaan vóór de inwerkingtreding van artikel 66 van de Ethische Code op 1 december 2011.

3. Bespreking

3.1. De toepasselijkheid van de specifieke verplichtingen van de Ethische Code inzake spelen, wedstrijden en quizzen

3.1.1. De Ethische Code bevat een aantal verplichtingen die algemeen gelden voor alle betalende diensten via elektronische-communicatienetwerken (bv. verplichtingen inzake tariefvermelding, eerlijkheid, ethiek, enzovoort) en een aantal verplichtingen die specifiek zijn voor bepaalde categorieën betalende diensten via elektronische-communicatienetwerken.

Deze laatste verplichtingen zijn ondergebracht in de Afdelingen 2 t.e.m. 10 van Hoofdstuk 10 van de Ethische Code.

Afdeling 4 van Hoofdstuk 10 legt de specifieke verplichtingen vast die gelden voor betalende diensten bestaande uit de organisatie van spelen, wedstrijden en quizzen.

3.1.2. De voornaamste specifieke verplichtingen zijn –samengevat- de volgende:

- De dienstenaanbieder dient ervoor te zorgen dat het volledige reglement van het spel, de wedstrijd of de quiz op kosteloze en permanente wijze consulteerbaar is en stelt dat reglement kosteloos op schrift of op een andere duurzame drager ter beschikking van de eindgebruiker (art. 58 Ethische Code).
- Spelen, wedstrijden en quizzen georganiseerd aan de hand van betaalnummers moeten een vaststaand ogenblik van afsluiting hebben, behalve wanneer er onmiddellijke prijzen toegekend worden (art. 59 Ethische Code).
- Elke reclame voor die spelen, wedstrijden en quizzen moet het volgende vermelden:

- 1° alle essentiële deelnemingsvoorwaarden en –regels;
- 2° in voorkomend geval, de datum en/of het uur waarop het spel, de wedstrijd of de quiz beëindigd wordt;
- 3° de mogelijkheid om op verzoek het volledige reglement van het spel, de wedstrijd of de quiz ter beschikking gesteld te krijgen en de manier waarop de terbeschikkingstelling kan aangevraagd worden of plaatsvindt;
- 4° indien toepasselijk, een duidelijke en ondubbelzinnige beschrijving van de prijzen die toegekend worden en het aantal prijzen.

(Art. 60 Ethische Code)

- Indien meer dan één bericht moet verzonden worden om deel te nemen aan het spel, de wedstrijd of de quiz, kan er enkel toegang daartoe gegeven worden door een sleutelwoord, dat in de reclame met betrekking tot dit spel, deze wedstrijd of deze quiz is uiteengezet, naar het betaalnummer te verzenden (art. 61 Ethische Code).

- Onmiddellijk na het toezenden van het sleutelwoord en voor de start van het eigenlijke spel, de eigenlijke wedstrijd of eigenlijke quiz, geleverd via een betalend SMS of MMS kort nummer, moeten er in dat geval één of meerdere gratis berichten aan de eindgebruiker gestuurd worden met vermelding van:

1° de bevestiging van de toegang tot het betrokken spel of de betrokken wedstrijd of quiz;

2° het hoogste in de sector van de elektronische communicatie toegepaste eindgebruikerstarief van elk bericht dat door de eindgebruiker verstuurd of ontvangen moet worden om aan het spel, de wedstrijd of de quiz te kunnen deelnemen;

3° de hoogste in de sector van de elektronische communicatie toegepaste totale prijs voor het doorlopen van een spelsessie;

4° het telefoonnummer van de klantendienst van de persoon die het spel, de wedstrijd of de quiz aanbiedt.

(Artikel 62 Ethische Code)

- Indien een spel, wedstrijd of quiz georganiseerd wordt via een betalend SMS of MMS kort nummer, in het kader waarvan de eindgebruiker meer dan één bericht moet verzenden voor een volledige deelname, dan mag er pas een nieuwe vraag gesteld worden als er een antwoord gegeven is op de vorige vraag. Er moet met andere woorden een strikt schema '1 SMS-MO = 1 SMS-MT'² gevolgd worden (art. 63 Ethische Code).
- De totale prijs voor het doorlopen van een spelsessie mag nooit meer bedragen dan 5 euro (art. 65 Ethische Code).
- **Wanneer er via het betrokken SMS of MMS korte nummer tijdens eenzelfde maand 10 euro of een veelvoud daarvan gespendeerd wordt, dient de eindgebruiker hiervan door middel van een SMS- of MMS-bericht, dat gratis is voor de abonnee, op de hoogte gebracht te worden (art. 66 Ethische Code – deze regel wordt hieronder ook “de 10 € notificatie” genoemd) .**
- Het einde van iedere spelsessie moet op uitdrukkelijke wijze aangegeven worden (indien dit gebeurt door middel van een afzonderlijk SMS- of MMS-bericht, is dit bericht gratis voor de abonnee). Na de datum en/of het uur waarop het spel, de wedstrijd of de quiz beëindigd wordt, moet de persoon die het spel, de wedstrijd of de quiz aanbiedt de betrokken betalende dienst ook afsluiten (art. 67 Ethische Code).
- De prijzen die gewonnen werden in het kader van een spel, wedstrijd of quiz moeten worden geleverd of uitbetaald binnen 30 dagen na het ogenblik van afsluiting van het spel, de wedstrijd of de quiz (art. 70 Ethische Code).

3.1.3. Om een overlap te vermijden met de kansspelreglementering bepaalt artikel 57 van de Ethische Code over deze specifieke verplichtingen:

² “MO” staat voor “Mobile Originated”, d.w.z. vertrekkende van de mobiele telefoon van de eindgebruiker en “MT” staat voor “Mobile Terminated”, d.w.z. ontvangen door een mobiele telefoon.

“Art. 57. De verplichtingen van deze afdeling, met uitzondering van de verplichting van artikel 71, zijn niet van toepassing op de mediaspelen bedoeld in Hoofdstuk IV/2 van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers.”

3.1.4. Hoofdstuk IV/2 van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers (hierna ook: de “Kansspelwet” genoemd) stelt een vergunningsplicht in om:

- Enerzijds, *‘televisieprogramma’s via nummerreeksen van het Belgisch nummerplan te mogen exploiteren waarvoor hij de oproeper niet alleen de prijs van de communicatie, maar ook een betaling voor de inhoud mag aanrekenen, doch alleen voor de reeksen waarop het eindgebruikerstarief geen functie is van de tijdsduur van de oproepen en die een totaalprogramma inhouden’*
  - Om een dergelijk zogenaamd **‘TV-bespel’** te mogen exploiteren moet de spelaanbieder beschikken over een zogenaamde vergunning klasse G1 (art. 43/12 Kansspelwet).
  - Twee koninklijke besluiten van 21 juni 2011³ stellen respectievelijk de voorwaarden en de vorm van deze vergunning klasse G 1 vast.
- Anderzijds, via de media kansspelen, andere dan de hiervoor bedoelde televisieprogramma’s via nummerreeksen van het Belgisch nummerplan die een totaalprogramma inhouden, te mogen exploiteren
  - om een dergelijk zogenaamd **‘ander mediaspel’** te mogen exploiteren moet de spelaanbieder beschikken over een zogenaamde vergunning klasse G2 (art. 43/14 Kansspelwet). Volgens de memorie van toelichting bij de Kansspelwet gaat het heel concreet om *“de kansspelen georganiseerd door de radio, kranten, tijdschriften, enz.”*⁴.
  - Er zijn nog geen koninklijke besluiten op grond van artikel 43/15 Kansspelwet aangenomen om de voorwaarden en de vorm van de vergunning klasse G2 vast te stellen.

3.1.5. De Kansspelwet verstaat onder media *“elke radio- of televisiezender, en elk dagblad of tijdschrift waarvan de maatschappelijke zetel van de exploitant of uitgever gevestigd is in de Europese Unie;”* (art. 2, 8°, Kansspelwet).

³ Koninklijk besluit van 21 juni 2011 tot vaststelling van de voorwaarden waaraan spelen aangeboden in het kader van televisieprogramma’s via nummerreeksen van het Belgische nummerplan en die een totaalprogramma inhouden, moeten voldoen en koninklijk besluit van 21 juni 2011 betreffende de vorm van de vergunning klasse G1, de wijze waarop de aanvragen van een vergunning klasse G1 moeten worden ingediend en onderzocht en de verplichtingen waaraan de houders van deze vergunning moeten voldoen (*Belgisch Staatsblad*, 8 juli 2011)

⁴ Parl. St., Kamer, 52ste zittingsperiode, 2008-2009, Nr. 1992/001, p. 28.

Een mediaspel zelf is een kansspel waarvan de exploitatie gebeurt via de media (Art. 2, 9°, Kansspelwet).

Een kansspel is "elk spel, waarbij een ingebrachte inzet van om het even welke aard, hetzij het verlies van deze inzet door minstens één der spelers, hetzij een winst van om het even welke aard voor minstens één der spelers of inrichters van het spel tot gevolg heeft en waarbij het toeval een zelfs bijkomstig element is in het spelverloop, de aanduiding van de winnaar of de bepaling van de winstgrootte;"(art. 2, 1°, Kansspelwet)

3.1.6. Beslissend om aangemerkt te worden als een kansspel is dus dat:

1° het moet gaan om een spel (of een weddenschap)

2° er moet sprake zijn van een **inzet**.

3° er **kans** moet zijn **op verlies van de inzet of op winst voor spelers of inrichters**.

4° het **toeval** een rol moet spelen bij het spelverloop, het bepalen van de winnaar of van de winst.

3.1.7. Teruggevoerd naar de vraag wanneer de specifieke verplichtingen van afdeling 4 van Hoofdstuk 10 de Ethische Code van toepassing zijn, is de Ethische Commissie van oordeel dat de artikelen 58 tot en met 70 van de Ethische Code van toepassing zijn en moeten nageleefd worden, wanneer:

- een betalende dienst een toegelaten loterij uitmaakt, aangezien een loterij niet gevisieerd wordt door de definitie van mediaspelen;
- deelname⁵ aan het spel, de wedstrijd of de quiz, die geen toegelaten loterij uitmaakt, geen kans verleent op het winnen van een prijs of wanneer het toeval geen rol speelt bij het spelverloop, het bepalen van de winnaar of van de winst, ook al wordt het spel, de wedstrijd of de quiz geëxploiteerd via de televisie, de radio, een dagblad of tijdschrift door een exploitant of uitgever waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is in de Europese Unie.

3.1.8. Bovenstaande principes kunnen schematisch weergegeven zoals in de bijlage bij dit advies.

---

⁵ Deelname kan gebeuren hetzij via één telefonische oproep of één te verzenden betaalsms hetzij via het toetreden tot een spelsessie. Een spelsessie is volgens artikel 1, 10° van de Ethische Code: "het geheel van handelingen dat gesteld moet worden om kans te maken op het winnen van een prijs verbonden aan een spel, wedstrijd of een quiz of om de antwoorden te kennen op een spel-, wedstrijd- of quizopgave;"

3.2. De toepasselijkheid van de '10 € notificatie' vastgesteld in artikel 66 van de Ethische Code op een voting

3.2.1. Artikel 66 van de Ethische Code bepaalt:

"Wanneer er tussen het nummer dat gebruikt wordt door een eindgebruiker en het SMS of MMS korte nummer waarmee het spel, de wedstrijd of de quiz wordt aangeboden een communicatie plaatsvindt, waardoor er voor dat betaalnummer meer dan 10 euro per maand verschuldigd is of zal zijn, wordt de eindgebruiker hiervan door middel van een SMS- of MMS-bericht, dat gratis is voor de abonnee, op de hoogte gebracht.

Wanneer er binnen de periode vermeld in het eerste lid een veelvoud van 10 euro bereikt wordt, wordt, met vermelding van het bereikte veelvoud van 10 euro, eenzelfde bericht gestuurd.

Indien het spel, de wedstrijd of de quiz aangeboden wordt in de vorm van een abonnements- of alarmdienst herinnert het in het eerste lid bedoelde SMS- of MMS-bericht bovendien aan de te volgen procedure voor uitschrijving uit de dienst."

3.2.2. Bij een voting krijgen kijkers van een televisieprogramma of luisteraars van een radioprogramma (of surfers op een internetsite), waarin kandidaten het tegen elkaar opnemen om een titel of bekroning in de wacht te slepen, de gelegenheid om via een betaalnummer mee te bepalen aan welke kandidaat of kandidaten een bekroning of titel wordt uitgereikt of om mee te bepalen welke kandidaat of kandidaten doorgaan naar een volgende ronde van de wedstrijd.

3.2.3. (Tele)voters brengen door een sms te verzenden of een oproep te plegen naar een betaalnummer een inzet in de zin van artikel 2, 1° van de Kansspelwet in.

Die inzet resulteert doorgaans⁶ niet in een kans op winst voor henzelf.

3.2.3. In die omstandigheden is een voting geen mediaspel in de zin van de Kansspelwet.

3.2.4. Artikel 66 van de Ethische Code is dus toepasselijk en dient, naast de andere verplichtingen vastgesteld door de artikelen 58 tot en met 71 van de Ethische Code, nageleefd te worden door de persoon die de betalende dienst in het kader van een voting aanbiedt.

3.2.5. Indien de voting ook een toegelaten loterij uitmaakt in de zin van de wet van 31 december 1851 op de loterijen, is artikel 66 van de Ethische Code sowieso van

---

⁶ Indien er naast het medebepalen van wie kans maakt op een titel of bekroning of wie doorgaat naar een volgende ronde van de wedstrijd ook een kans op het winnen van een prijs geboden wordt, dient de spelaanbieder een vergunning verkregen te hebben (desnoods een vergunning voor een loterij; zie artikel 72, tweede lid, Ethische Code), zoniet is de dienst die hij aanbiedt illegaal (artikel 4, §1, Kansspelwet). Zie ook bijlage bij dit advies.

toepassing, aangezien er in artikel 57 van de Ethische code geen uitzondering op de toepassing van afdeling 4 van Hoofdstuk 10 van de Ethische Code is voorzien wanneer een "spel" valt onder de wet 31 december 1851 op de loterijen⁷.

Gedaan te Brussel op 14 december 2012

Voor de Ethische Commissie voor de telecommunicatie

Willem Debeuckelaere
Voorzitter

Biilage: 1

---

⁷ Voor alle duidelijkheid: op één dienst of toepassing die gebruik maakt van een betaalnummer kunnen meerdere afdelingen van Hoofdstuk 10 van de Ethische Code van toepassing zijn (zie artikel 50 van de Ethische Code: "Art. 50. De diensten die behoren tot verschillende van de in de volgende afdelingen beschreven categorieën beantwoorden cumulatief aan de vereisten die voor ieder van deze dienstcategorieën werden vastgelegd.") Op votings die een vergunde loterij uitmaken zijn dus de toepasselijke specifieke verplichtingen van zowel afdeling 4 als van afdeling 5 (waaronder artikel 72, tweede lid) van Hoofdstuk 10 van de Ethische Code van toepassing.

